

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 2.21.183.59

**Inventaris van het archief van H.F.J.
Mouwen [levensjaren 1912-1977],
1940-1973**

Versie: 07-11-2024

J.A.A. Bervoets

Nationaal Archief, Den Haag 1975

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	7
De verwerving van het archief.....	7
Verwant materiaal.....	8
Beschikbaarheid van kopieën.....	8
 Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	 9
1 Stukken betreffende interneringskampen.....	9
2 Stukken betreffende geheime dienst- en censuuraangelegenheden.....	10
3 Stukken betreffende zijn werkzaamheden bij de Censurdienst in Suriname.....	11
4 Overige stukken betreffende zijn dienstverband bij de Prinses Irene Brigade.....	12
5 Verzamelde stukken.....	13
6 SUPPLEMENT.....	14

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Collectie 281 H.F.J. Mouwen

Archiefbloknummer:

C22103

Omvang:

41 inventarisnummer(s) ; 0,20 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften. Het archief bevat ondermeer foto's van het interneringskamp Jodensavanne te Suriname, diverse tekeningen en brochures, en luchtfoto's van Frans Guyana.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Mouwen, Hubert François Johannes (1912-1977)

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het archief bevat persoonlijke stukken over de loopbaan van de militair H.F.J. Mouwen, evenals stukken over het interneringskamp Jodensavanne voor NSBers en nazi sympathisanten te Suriname. Ook zijn er stukken aanwezig m.b.t. H.F.J. Mouwen's activiteiten voor de censurdienst en de geheime dienst ten tijden de Tweede Wereldoorlog. Stukken m.b.t. de pro-geallieerde staatsgreep in Frans-Guyana in maart 1943, rapporten over de toestand in Suriname, en stukken over de Prinses Irene Brigade.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van kwetsbare of slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Collectie 281 H.F.J. Mouwen, nummer toegang 2.21.183.59, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Mouwen, 2.21.183.59, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

H.F.J. Mouwen (1912-1977) was tijdens de oorlog als militair in diverse functies werkzaam in Suriname: hij was officier bij de geheime dienst, hoofd van het interneringskamp Jodensavanne, onderhoofd van de Censuurdienst, Nederlands liaison-officier in Frans-Guyana en officier bij de Prinses Irene Brigade in Suriname.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Het archief is door schenking verworven.

Verwant materiaal***BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN***

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

1 STUKKEN BETREFFENDE INTERNERINGSKAMPEN.

- 1** Lijst van geïnterneerden, met doorslagen van brieven, die door geïnterneerden zijn verzonden.
1944 1 omslag
- 2** Ingekomen doorslag van een rapport over "De N.S.B. en hare leiders in Nederland vóór 10 mei 1940", opgesteld door mr. Lambers ten behoeve van het Nederlands-Indische goevernement. z.j. 1 band
Dit rapport werd aangetroffen in de bagage van de uit Nederlands-Indië afkomstige N.S.B.-er Tent.
- 3** Doorslagen van instructies betreffende het beheer van het kamp Jodensavanne en van een ingekomen rapport over de ontsnapping van twee ingezetenen.
1942-1944 1 omslag

**2 STUKKEN BETREFFENDE GEHEIME DIENST- EN
CENSUURAANGELEGENHEDEN.**

- 4** Doorslagen van nota's van de staatssecretaris van Koloniën betreffende de beëdiging van R. Veber als goeverneur van Frans Guyana.
18 oktober 1941 3 stukken
- 5** Ingekomen doorslag van een anti-engelse circulaire, opgesteld door Vénard.
6 maart 1942 1 stuk
- 6** Doorslagen van rapporten, nota's en telegrammen betreffende de machtsovername in Frans Guyana door een pro-geallieerd bewind.
maart-juni 1943 1 omslag
- 7** Doorslagen van brieven van R.C. Raoust, directeur van de Société d'Etudes et d'Exploitation Minières de L'Inini aan de minister van Buitenlandse Zaken in Nederland en de Nederlandse gezant in Caracas, houdende verzoek om tot Nederlands Consul in Frans Guyana te worden benoemd.
29 mei 1944 3 stukken
- 8** Certificaat, houdende toestemming tot het bezoeken van het Ile du Salut.
26 mei 1944 1 stuk
- 9** Doorslag van een rapport van Mouwen, liaison-officier voor Frans-Guyana, over ongeregelde heden aldaar bij de arrestatie van de creool Clark.
7 augustus 1944 1 stuk
Het stuk is in tweevoud aanwezig.
- 10** Ingekomen nota van J.C. Kielstra aan het hoofd van de Inlichtingsdienst, houdende ontevredenheidsbetuiging aan Mouwen en Mörzer Bruyns naar aanleiding van hun missiven, beschreven op voorlopig inventarisnummer 19.
17 december 1943 1 stuk
- 11** Correspondentie met het hoofd van de Censuurdienst in Trinidad bij de zending van een fles jenever en over Britse censuurstempels.
1943-1944 4 stukken

3 STUKKEN BETREFFENDE ZIJN WERKZAAMHEDEN BIJ DE CENSUURDIENST IN SURINAME.

- 12** Ingekomen insructies van A. Mörzer Bruyns, hoofd van de Censuurdienst, over de organisatie van de dienst.
1942-1944 1 omslag
- 13-18** Stukken betreffende zijn bemoeienis met een staatsgreep in Frans Guyana ten gunste van de Geallieerden.
1943
- 13** Eigenhandige aantekeningen naar aanleiding van een rapport van Lamont over de toestand in Frans Guyana en plannen tot een staatsgreep aldaar. 15 maart 1943, 1 stuk
- 14** Ingekomen doorslagen van rapporten van A. Mörzer Bruyns, hoofd van de Censuurdienst, aan de Territoriaal Commandant over de toestand in Frans Guyana, met fotostaten van kaarten van Frans Guyana.maart-april 1943, 1 omslag
- 15** Ingekomen anoniem verslag in Engelse taal over de machtsovername in Frans Guyana, 17-24 maart 1943. Getypt.(april 1943), 1 stuk
- 16** Doorslag van een rapport aan het hoofd van de Inlichtingsdienst van Suriname over de oprichting van een "division des Antilles" uit reservisten van Martinique, Guadeloupe en Frans Guyana ter assistentie van de Verenigde Staten ter bevrijding van Indo-China, met ingekomen doorslag van een begeleidnota van het hoofd van de Inlichtingendienst aan de Gouverneur van Suriname. 10, 11 augustus 1943, 2 stukken
- 17** Luchtfoto's van Frans Guyana. z.j., 4 stukken
Vermoedelijk genomen tijdens de staatsgreep. De aanduiding MAD 1949 op een der foto's is vermoedelijk een negatiefnummer.
- 18** "La liquidation du bagne", ingekomen rapport van "veroordeelde nr. 16724" over het bagno in Frans Guyana en zijn liquidatie tijdens de Tweede Wereldoorlog. z.j., 1 bandje
- 19** Doorslag van een rapport van Mouwen en A. Mörzer Bruyns, resp. onderhoofd en hoofd van de Censuurdienst aan het hoofd van de Inlichtingendienst over een in opdracht van kolonel J. Meyer gesteld "rapport over den algemeenen toestand van Suriname", met doorslag van dit rapport.
17 juni 1943 1 omslag

**4 OVERIGE STUKKEN BETREFFENDE ZIJN DIENSTVERBAND
BIJ DE PRINSES IRENE BRIGADE.**

- 20-22** Stukken betreffende zijn optreden als redacteur van het maandblad "De Kwaker", contactblad van de Prinses Irene Brigade in Suriname.
1942-1943
- 20** Exemplaren van de eerste drie nummers. maart-mei 1942, 1 omslag
- 21** Tekst van een lezing van W.F. van Lier over "het ontstaan van de Boschnegers in Suriname (iets over de Aucaners)", bestemd voor verwerking in de "De Kwaker", met bijlage: tekst van een lezing in de loge Concordia in Paramaribo in 1938 over symbolen bij de bosnegers. 1942, 1 omslag
- 22** Ingekomen concept van een artikel over de toestand in Frans Guyana na de staatsgreep, met correcties van Mouwen.z.j., 1 stuk
- 23** Ingekomen afschrift van een nota van het hoofd van de IVE Afdeling van het Nederlandse departement van Overzeese Gebiedsdelen over een vordering van het Londens Comité van het Rode Kruis, met doorslag van het antwoord.
juli, augustus 1945 2 stukken
- 24** Correspondentie van Mouwen, voormalig hoofd van het interneringskamp Jodensavanne, met de Territoriaal Commandant van Suriname over een verzoek van een ex-gedetineerde om enige geïllustreerde bladen met artikelen over zijn bij een vliegtuigongeluk omgekomen broer terug te mogen ontvangen.
september-oktober 1946 3 stukken
- 25** Gezondheidscertificaat, uitgereikt door het Army Medical Center van Washington.
14 januari 1947 1 stuk

5 VERZAMELDE STUKKEN.

- 26** Ingekomen tekening, gemaakt op de plantage Republiek door de bioloog dr. D.C. Geijskes.
april 1952 1 stuk
- 27** Tijdschriftpagina houdende een foto van Rotterdam na het bombardement.
1940 1 stuk
- 28** Wandaffiche, houdende een anti-Duitse spreuk naar een gezegde van Jacob Cats in het Engels.
(1940-1945) 1 stuk
- 29** Fotokopieën van plattegronden van de synagoge en het kerkhof Jodensavanne door Sprey, maart 1946.
z.j. 2 stukken
- 30** Tekst van een lezing van A. Mörzer Bruyns over het Indonesische eiland Bali. Gestencild.
29 maart 1951 1 omslag
- 31** Fotokopieën van de bladzijden 172 en 173 van het boek van Jos Fontaine, Zeelandia, de geschiedenis van een fort (Zutphen 1972), houdende vermelding van het neerschieten van twee geïnterneerden bij het fort Zeelandia in Paramaribo in 1942.
ca. 1973 2 stukken
- 32** Ingekomen brochure "The Censormakings of Surinam" door F.W. Julsen, uitgegeven door de Nederlandse Philatelistische Vereniging, met opdracht van P. Chr. van Westering.
7 augustus 1973 1 deeltje
- 33** Anonieme tekening, zijnde een persiflage op de Middeleeuwse oorlogsvoering.
z.j. 1 stuk

6 SUPPLEMENT

- 34** Stukken betreffende benoemingen, aanstellingen, onderscheidingen en loopbaan van H.F.J. Monen. 1940-1946 1 omslag
- 35** Documentatie betreffende de staatsgreep in Frans Guyana van maart 1943, met stukken betreffende de Braziliaanse Militaire Missie in Frans Guyana. 1942-1943 1 omslag
- 41** Stukken betreffende censuurpolitiek in diverse landen en fotokopieën van afdrukken van Surinaamse censuurstempels. 1942-1943 1 omslag
- 36** Fotokopieën van afdrukken van Surinaamse censuurstempels, afgescheiden van inv.nr. 41. 1942-1943 1 omslag
Niet raadpleegbaar
- 37** "Visite à Cayenne de son excellence le gouverneur J.C. Brons gouverneur de la Guyana Hollandaise". 24-26 augustus 1944 1 stuk
- 38** "Van vroeger tijden, beknopte geschiedenis van Suriname, door L.R. Rahan". 1944 1 deel
- 39** Foto's van zijn periode in Suriname met een brief van prof. Temminck Groll van de TH Delft betreffende foto's van de Jodensavanne ca. 1942-1944
- 40** Manuscript "De Geschiedenis van het detachement der K.N. Brigade 'Prinses Irene' in Suriname". Getypt. z.d. 1 stuk